

Regeling van het Levensverzekeringsbedrijf.

25. 1.

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG.

(Ingezonden bij brief van 27 Juni 1922.)

(De vroegere stukken zijn gedrukt onder n°. 60
der Zitting 1921—1922.)

Naar aanleiding van de in het Verslag gestelde vragen en gemaakte opmerkingen nemen de ondergeteekenden de vrijheid de aandacht te vestigen op het volgende.

1. Ten aanzien van begrafenisfondsen behoort onderscheid te worden gemaakt tusschen de zuivere *begrafenisfondsen*, dat zijn ondernemingen, welke bij overlijden voor de *begrafenis* zorgen, zonder dat eenige uitkeering in geld wordt gedaan, en andere fondsen, welke zich wel is waar begrafenisfondsen noemen, doch, daar zij aan de betrekkingen van de overledene eene uitkeering *in geld* doen, in wezen zijn levensverzekeringmaatschappijen, werkzaam op het gebied der volksverzekering. Slechts de laatste soort begrafenisfondsen vallen onder de voorgestelde wettelijke regeling, daar, volgens de definitie van art. 1, onder *a* van het Gewijzigd Ontwerp van Wet, overeenkomsten van levensverzekering slechts aanwezig zijn wanneer zij strekken tot het doen van *geldelijke* uitkeeringen. Daar, gelijk gezegd, deze fondsen in wezen zijn ondernemingen van volksverzekering, moeten zij ook als zoodanig worden behandeld. Ten aanzien ook van deze fondsen gelden derhalve de beginselen vermeld in den aanhef van § 3 der Memorie van Antwoord. Een dier beginselen is, dat dergelijke nieuw op te richten fondsen zich behooren te constitueren hetzij als naamlooze vennootschap, hetzij als onderlinge maatschappij in den zin van het wetsontwerp (art. 11 Gewijzigd Ontwerp van Wet). De in de artt. 12 tot en met 14 gestelde eischen komen niet te zwaar voor, vooral indien wordt bedacht, dat volgens art. 15, lid 2 de gelegenheid bestaat bij algemeenen maatregel van bestuur lagere kapitaal-eischen te stellen. Daarop is in § 3, vierde alinea, der Memorie van Antwoord met zoo vele woorden gewezen, terwijl ook op bladz. 14, bovenaan, dier memorie begrafenisfondsen met name zijn genoemd.

Gelijk gezegd, vallen de zuivere begrafenisfondsen, welke geene geldelijke uitkeeringen doen, niet onder de regeling. Tusschen die fondsen en levensverzekering bestaat het kenmerkende verschil, dat er slechts bij de levensverzekering is een vooraf vaststaand verzekerd bedrag, zoodat naar wetenschappelijke methoden kan worden vastgesteld de contante waarde der verplichtingen van den verzekeraar en in verband daarmee hoeveel reserve voor de voldoening aan die verplichtingen aanwezig moet zijn. Bij het zuivere begrafenisfonds is dit anders, daar is geen vooraf vastgesteld verzekerd bedrag, doch slechts eene verplichting tot begraven. Wetenschappelijke methodes voor de waardeering dier verplichtingen zijn niet

bekend. Gegeven dit verschil, kan eene wettelijke regeling, welke geschikt is voor het levensverzekeringbedrijf, niet zonder meer worden aanbevolen voor de eigenlijke begrafenisfondsen. De Regeering acht het wel dienstig, indien de Verzekeringkamer zal zijn geconstitueerd, deze te verzoeken haar aandacht aan die begrafenisfondsen te wijden, opdat voldoende gegevens worden verkregen, mede nopens het al of niet veelvuldig voorkomen van dergelijke fondsen, ter beantwoording van de vraag of eene wettelijke voorziening speciaal daarvoor wenschelijk en noodig is.

2. De veronderstelling, dat in art. 78 bij de vermelding van „onderlinge maatschappijen” alleen aan rechtspersonen is gedacht, is juist. Onder „onderlinge maatschappijen” zijn echter niet te verstaan alle bestaande fondsen en maatschappijen, welke zich in de praktijk onderlinge begrafenisfondsen of onderlinge verzekeringmaatschappijen noemen, doch slechts de onderlinge maatschappijen in den zin van het ontwerp, gelijk in art. 11 omschreven. Die laatste onderlinge maatschappijen moeten ongetwijfeld als rechtspersonen worden beschouwd door de wijze waarop zij zijn geconstitueerd, waaruit blijkt dat een nieuw zedelijk lichaam in het leven is geroepen, (te vergel. Hooge Raad 25 Maart 1898 *Weekblad van het Recht* n°. 7102). Wat zich in de praktijk een onderlinge noemt, kan in wezen zijn de onderneming van een natuurlijk persoon. Alsdan is art. 81 toepasselijk, d. w. z. dat de onderneming op den duur moet worden omgezet in een naamlooze vennootschap of onderlinge maatschappij in den zin van het ontwerp. Terecht, naar ondergeteekenden meenen, daar het juist een der beginselen der regeling is, dat slechts rechtspersonen het levensverzekeringbedrijf uitoefenen. Ook kan bijv. een onderling begrafenisfonds zoodanig karakter hebben, dat niet kan worden gesproken van een *bedrijf* (bijv. als eenige familieleden elkaar over en weer verzekeren); alsdan is de wettelijke regeling niet toepasselijk. Voor de twijfelgevallen geeft art. 10 eene voorziening.

3. Ook bij nadere overweging meenen de ondergeteekenden eene omschrijving van het begrip „polishouder” in het ontwerp niet te moeten opnemen. Er kunnen zich zoovele schakeeringen van feitelijke omstandigheden voordoen, dat het niet wel mogelijk is alle gevallen in eene definitie samen te vatten. Als regel zullen zich moeilijkheden niet voordoen. In een bijzonder geval zal naar omstandigheden moeten worden beslist. „Polishouder” moet niet zóó letterlijk worden genomen, dat daaronder zou vallen ieder die, uit welken hoofde ook, houder is van een polis, evenmin als aandeelhouder in een naamlooze vennootschap, zelfs als de aandeelen aan toonder luiden, iedereen is die het aandeel in handen heeft (te vergel. Hooge Raad 4 Juni 1920, *Weekblad van het Recht* n°. 10603). Het is bijv. van zelf sprekend, dat hij aan wien een polis in bewaring is gegeven en die op deze wijze de polis houdt, daarom nog niet is „polishouder”.

De Minister van Justitie,

HEEMSKERK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

CH. RUYS DE BEERENBROUCK.

De Minister van Koloniën,

DE GRAAFF.